

Beste bomenredders,

Deze keer hebben we een hele andere vraag voor je: **doe je mee met de Plataan-check?** Platanen kunnen met hun schors veel vertellen over de hoeveelheid (ultra)fijnstof in hun omgeving. Dat slaan ze de hele winter op in hun bast, en als ze beginnen te vervellen in het voorjaar kan je aan die vellen meten hoeveel ultrafijnstof er in de omgeving van de boom is uitgestoten.

Waarom is dat belangrijk?

Ultrafijnstof is slecht voor onze gezondheid: er zijn steeds meer aanwijzingen dat langdurige blootstelling nadelig is voor hart- en vaatstelsel. Toch is er nog te weinig onderzoek naar gedaan en weinig gemeten. We vragen je mee te doen aan een groot Citizen-Science project om de ultra-fijnstof concentraties in Nederland vast te stellen. Deze informatie kunnen beleidsmakers mee nemen in hun beslissingen, bijvoorbeeld over de toekomst van Tata Steel, krimp van Schiphol of het verbreden van de A27.

Help je mee?

Hoe werkt het?

Ga op zoek naar maximaal 4 platanen bij jou in de buurt om te bemonsteren en stuur de (genummerde) monsters op naar Urgenda. Bij de monsters hebben we ook meer informatie nodig over de locatie van de boom. Dat kan door per boom digitaal een formulier in te vullen of door het formulier uit te printen, in te vullen en mee te sturen in de envelop. Kies je voor een digitaal formulier, zorg dan wel dat je duidelijk je naam en postcode op de envelop zet, zodat wij je formulieren kunnen koppelen aan je monsters.

Urgenda sorteert alle monsters en stuurt ze door naar een lab in Frankrijk. In oktober/november verwachten we de resultaten. Dit project is eerder gedaan door burgers die wilden weten hoe het staat met de ultrafijnstof concentratie in Parijs.

De bomen vervellen nu, dus we vragen je **vóór 1 juni** je monsters te nemen en op te sturen! Maar **hoe eerder hoe beter** omdat de bomen al flink vervellen!

Aan de slag

- 1) Zoek een plataan die gemakkelijk te bemonsteren is.
- 2) Verzamel schors tussen 1 en 1,70 m hoog. Neem een hoeveelheid gelijk aan de oppervlakte van je hand, aan de kant van de stam die naar het verkeer is gericht (indien van toepassing).
- 3) Gebruik een zip lock diepvrieszakje en keer het binnenstebuiten als een handschoen (let

op je vingernagels!). Neem hiermee loszittende stukken schors weg. Vouw het zakje terug om de schors heen zonder de schors aan te raken.

Gebruik geen gereedschap om te voorkomen dat ziekten van boom tot boom worden verspreid.

Neem geen ingekerfde delen, labels of verf, nietjes of spijkers enz. mee.

4) Print het [formulier](#) uit (1 A4 voor 4 bomen) en vul in met een watervastestift of potlood. Geen printer, dan kan dit ook [digitaal](#).

5) Meet de omtrek en/of schat de diameter van de stam op 1,30 m hoogte

6) Noteer de afstand tussen de stam en de weg

7) Neem de GPS-coördinaten op met uw smartphone en/of noteer zo nauwkeurig mogelijk het dichtstbijzijnde adres van de boom

8) Stop het [formulier](#) bij het schorsmonster in het zakje en sluit het af

OF voor de mensen zonder printer: nummer het zakje, zorg dat het nummer overeen komt met het [digitale formulier](#) en zorg dat je naam en postcode duidelijk op de envelop staan.

9) Hoe meer monsters hoe beter! Maar als er veel bomen bij elkaar/op een rij staan, kies er dan maximaal 4 en kies bomen >20 meter uit elkaar. Vervolgens ga je weer een paar straten of een wijk verder. Meer dan 4 bomen doen? Heel graag! Dan meerdere keren printen, of het digitale formulier vaker invullen.

10) Stuur je monster(s) uiterlijk 1 juni op naar het adres:

Stichting Urgenda

Plataan-check

Nicolaes Maesstraat 2-224

1506 LB ZAANDAM

SUPER GROTE DANK ALVAST!

Omtrek van de stam

Afstand

Diameter van de stam
 0-50 cm
 50-100 cm
 > 100 cm

Datum

GPS-positie

Adres of referentiepunten

Opmerkingen

Meer informatie

Onderzoekers van het Centre de Géosciences van het instituut Mines Paris - PSL organiseren sinds enkele jaren het citizenscienceproject [ÉcorcAir](#) ("schorslucht"). Hierin nemen burgers monsters van de schors van platanen in Parijs en omgeving. De onderzoekers analyseren vervolgens metaaldeeltjes in het fijnstof dat op deze schors is

afgezet met magnetische en chemische technieken. Hiermee kunnen zij achterhalen op welke locaties veel fijnstof wordt afgezet (en dus in de lucht hangt) en op welke plaatsen weinig. Ook kunnen zij een indicatie van de herkomst van het fijnstof geven (bijvoorbeeld remschijven, luchtvaart, etc.).

Ook in Nederland bevat de lucht tallozen deeltjes (ultra)fijnstof die afkomstig zijn van verkeer, industrie, luchtvaart, landbouw, en van natuurlijke bronnen. Er zijn groeiende zorgen om de gezondheidseffecten van deze deeltjes. Het uitgebreid bemonsteren van de lucht op fijnstof is arbeidsintensief en duur.

Maar gelukkig kan de natuur ons een handje helpen! Fijnstofdeeltjes zetten zich af op allerlei oppervlakken (de bewoners van huizen langs drukke wegen zullen dit herkennen van hun ruiten). Zo ook op boomschors. Omdat de plataan zijn schors elkaar ververst, kan je daarop meten hoeveel fijnstof zich het afgelopen jaar heeft afgezet op de boom. Je zou dus ook een jaarlijkse toename kunnen meten, wanneer je dit ieder jaar opnieuw meet.

Wij zijn vooral geïnteresseerd in de uitstoot van Schiphol en van Tatasteel, maar we hebben ook vergelijkingsmateriaal nodig en ook in andere delen van het land kunnen onverwachte ultrafijnstofbronnen opduiken. Onze data geven het RIVM en andere instituten meer ammunisie om verder te onderzoeken.

Kijk hier een (frans) filmpje over actie in Parijs:

Te veel of juist te weinig mail? De bomenplanner geeft elke woensdagavond om 18.00 een update over de evenementen bij jou in de buurt. Dit kan je uitvinken in je profiel door op bewerken te klikken. Mis je deze mail? Controleer dan je spam.

Houd onze [agenda](#) in de gaten

Verdient jouw project ook een plek in de nieuwsbrief? Mail info@meerbomen.nu

Wil je de vorige nieuwsbrieven teruglezen? Kijk [hier](#).

